

گفت‌وگو با حسین کچویان عضو هیات علمی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

قاسم سلیمانی مظهر حقیقت

باز دوباره چیز دیگری سرهم کرد! بعضی از اینها به لحاظ تحلیلی مثل گربه مرتضی‌علی هستند، هر طوری به هوا بیندازیدشان دوباره به همان شکل اول برمی‌گردند سر جای خودشان! شما که گفتید «بحران»، شما که گفتید «خستگی»! حالا هم تعبیرهای تازه‌ای درست کرده‌اند: «ابر بحران»! شرم علمی داشته باشید! شرم انسانی داشته باشید! همین طوری برای خودتان سخن نگویید. مگر شما اینها را نمی‌بینید؟ چقدر این جامعه باید در گوش شما بزنند تا بفهمید که این جامعه حقیقتش چیست! این حقیقت متفاوت از آن چیزی است که شما تلاش می‌کنید تعبیرش کنید.

روشنفکران ما هر حادثه‌ای را به «تغییر بنیادین» تعبیر می‌کنند

کچویان در ادامه با اشاره به اعتراضات مردم فرانسه علیه دولت این کشور گفت: «دو سال است در فرانسه این همه مصیبت ایجاد شده است، آیا شما آمده‌اید که بگویید دموکراسی فرو ریخته است؟! شاید هم فرو ریخته باشد اما آنقدر که نسبت به آنجا دید متفاوتی دارند، هیچ کس نمی‌آید بگوید دو سال است که مردم در آنجا دارند تلاش می‌کنند. نه تنها دو سال است بلکه ۱۰ سال است، به شکل‌های مختلف در فرانسه تظاهرات وجود داشته است. داستان اخیر یکی دو سال است که مداومت دارد اما کسی نمی‌آید بگوید آنجا دچار فروپاشی است و بحران دارد! اگر هم تحلیلی انجام دهند می‌گویند مکرون یک قانون مالیات را تنظیم کرده است و این را درستش کنند جامعه آرام می‌شود! خب چرا مسائل اینجا را این طور تحلیل نمی‌کنید؟ چرا نمی‌گویید سال ۹۶ بانک‌ها اشکال‌هایی داشتند و مردم می‌خواستند به آن مسائل اعتراض کنند. متأسفانه در ایران این روشنفکران جاهل یا مغرض، با کمک رسانه‌هایی که بیرون هستند، هر حادثه‌ای را تعبیر به «تغییر بنیادین» می‌کنند. مثلاً اگر دوم خرداد اتفاق افتاده است می‌گویند مردم می‌خواهند تغییر کنند. چه چیزی را می‌خواهند تغییر دهند؟ انگار همه چیز جامعه می‌خواهد تغییر کند! انقلاب اساسی؛ می‌خواهند به قبل از

تحلیل منشأ این گونه تحلیل‌ها با اشاره به نوع مواجهه روشنفکران با پدیده انقلاب اسلامی، فهم این گروه را ناشی از فقدان نسبت‌گیری درست با ماهیت انقلاب اسلامی دانست و گفت: «برخی روشنفکران و نخبگان به دلیل فقدان نسبت‌گیری، ربط‌گیری و رابطه‌گیری با ماهیت این انقلاب، یا از درک آن عاجزند یا نسبت به آن خصومت دارند. ترکیب این مساله با تلاش‌های دشمن، آن هم با امکانات و مقدوراتی که هر روز هم دارد قابلیت‌های بیشتری پیدا می‌کند، به نحوی که فضای داخلی دیگر از دست شما خارج می‌شود هم علت دیگر است. در این فضا هر چه می‌خواهد گفته و نوشته می‌شود و به راحتی سخن‌های منفی و ظالمانه بیان می‌شود. هنوز یک مطلب تمام نشده است که سراغ تعبیر بعدی می‌روند. هنوز بحث از «خستگی اجتماعی» تمام نشده، بحث «فرسایش اجتماعی» شروع می‌شود. آن یکی می‌آید و این یکی می‌رود. حجم و سرعت به وجود آمدن نظریه‌های منفی و سوئی که در مورد انقلاب شکل می‌گیرد، عجیب است. نتیجه آن چه می‌شود؟ حاصل آن یک وضعیتی است که افراد را دچار «توهم» می‌کند.»

شرم علمی داشته باشید

استاد دانشگاه تهران در نقد برخی غیرکارشناسانی که در لباس کارشناسی به این توهم دامن می‌زنند با اشاره به برخی از این اشخاص گفت: «کسی را آورده‌اند و با او مصاحبه کرده‌اند که هیچ کس او را نمی‌شناسد، پیام نور درس می‌دهد و مدرکش را هم از آنجا گرفته است و تا الان هیچ کار خاصی هم انجام نداده است، اما چنان بزرگش می‌کنند و خطاب به او می‌گویند «استاد جامعه‌شناس»! بعد طرف مقابل هم می‌گوید بله، همه چیز در حال از بین رفتن است. از آن طرف آقای دیگری را می‌آورند که این شخص هیچ وقت درس جامعه‌شناسی نخوانده است! مهندسی است که صرفاً چند کار تحقیقاتی تجربه کرده است و هر روز برای خودش به اصطلاح نظریه پردازی می‌کند! یا آقای دیگری که دیروز می‌گفت پراید و فیل و فنجان و خلبان و... بعد دید که خلاف آن اثبات شد اما

محمدحسین راحمی

روزنامه‌نگار

قرعه اولین گفت‌وگوی حسین کچویان با رسانه‌ها پس از شهادت سردار قاسم سلیمانی به نام ویژه‌نامه‌ای افتاد که قرار بود به نام سردار و به مناسبت چهلمین روز عروج ملکوتی‌اش، با آثار و گفتاری از اصحاب علوم انسانی کشور در «فرهنگ‌یگان» تدوین شود. کچویان مولف کتاب‌هایی از جمله «فوکو و دیرینه‌شناسی دانش»، «تجدد از نگاهی دیگر»، «تطورات گفتمان‌های هویتی ایران»، «تجددشناسی و غرب‌شناسی حقیقت‌های متضاد» و «انقلاب اسلامی ایران و افتتاح تاریخ» است و دستی هم بر ترجمه داشته است و کتاب‌هایی چون «علم و جامعه‌شناسی معرفت» و «روشنفکران و شکست در پیامبری» را ترجمه کرده است. استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران در بعد از ظهر یکی از روزهای نیمه بهمن‌ماه در منزلش پذیرای ما بود. او که علاوه بر دانش و تواضع، شدیداً هم انقلابی است به رغم کسالتی که گاه و بی‌گاه به سراغش می‌آید، همچنان پرشور بحث می‌کند. در ادامه گزارشی از گفت‌وگوی ما با استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران را خواهید خواند. متن کامل این گفت‌وگو به زودی در «فرهنگ‌یگان» منتشر خواهد شد.

برخی نخبگان و روشنفکران از درک ماهیت انقلاب اسلامی عاجزند

محور بحث ما با استاد کچویان، تحلیل پدیده حاج قاسم سلیمانی و تشییع باشکوه او در شهرهای مختلف کشور بود. بحث را با تحلیل‌های برخی روشنفکران و آکادمیسین‌های کشور درخصوص جامعه و نسبت این تحلیل‌ها با لایه‌های هویتی انسان ایرانی آغاز کردیم. مترجم کتاب «روشنفکران و شکست در پیامبری» که پیش‌تر صراحتاً مباحثی همچون «خستگی اجتماعی»، «فرسایش اجتماعی» و «فروپاشی اجتماعی» را بی‌مبنا دانسته و آنها را رد کرده بود، در